

University of Groningen

What's Up, Theunis?

Piersma, Theun

Published in:
Vogelnieuws

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2012

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Piersma, T. (2012). What's Up, Theunis? Worteltjes. *Vogelnieuws*, 2012(6).

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

What's Up, Theunis?

HET GLOBAL FLYWAY NETWORK IS EEN NETWERK VAN NAUW BIJ DE WERELDWIJDE NATUURBESCHERMING BETROKKEN WADVOGELONDERZOEKERS. HET RICHT ZICH OP DE TREKROUTES WAARLANGS STELTLOPERS ONGELOOFLIJKE AFSTANDEN AFLEGGEN. PROFESSOR THEUNIS PIERSMA, SUPERSPECIALIST OP DAT GEBIED, DOET IN DIT LOGBOEK VERSLAG VAN ZULK ONDERZOEK.

Worteltjes

Als je het leven van een vogel induikt, denk dan even aan hun dieet. Waarom? Verspreiding en aantallen worden voornamelijk verklaard door voedsel. Het zoeken naar het 'hoe en waarom' van een vogel betekent dus altijd het meten van voedselaanbod. Als je koolmezen wilt begrijpen ben je gedoemd rupsenkeutels te tellen, kanoeten vergen een investering in het steken van wadbodemmonsters en kleine zwanen het bemonsteren van wortelknolletjes in buikdiep koud water. Als ontlukend bioloog ontweek ik al snel de planten (saai!) en daarom beperkte ik me tot de 'carnivore' steltlopers.

Soms gaat het toch mis. Waar grutto's zich bij ons tegoed doen aan regenwormen en emelten, leven ze elders een groot deel van het jaar als vegetariërs. In zowel West-Afrika (van juli tot december) als in Spanje en Portugal (van januari tot maart) eten ze voornamelijk rijst die op de akkers achterblijft. Wat dat betreft voel ik me beter thuis bij de IJslandse grutto's, die 's winters langs de kusten van West-Europa slechts schelpjes eten.

Het aardige van deze IJslandse grutto's is ook dat het goed met ze gaat, al lijkt aan hun populatiegroei zo langzamerhand een einde te komen. Sinds 1970 is hun aantal vervijfvoudigd, en dat betekende niet alleen een enorme uitbreiding van het broedareaal op IJsland, maar ook de kolonisatie van een steeds groter aantal kustgebieden, waaronder Nederland.

In Frankrijk overwinterden IJslandse grutto's van oudsher in de grote modderige Baie de l'Aiguillon bij La Rochelle. Met het toenemen van de aantallen begonnen ze ook te overwinteren op Île de Ré, en nog weer later op Île d'Oléron. Frederique Robin ontdekte dat de grutto's van Aiguillon voornamelijk nonnetjes eten, maar dat de grutto's van Île de Ré gekke dingen deden. Ze foerageerden op zeegrasvelden in heel dichte groepen die nog het meeste aan ganzen-op-grasland doen denken.

De analyse van hun poep liet slechts verteerde zeegraswortels zien en het isotopenspectrum van hun bloed wees ook op zeegras. De IJslandse grutto's van Île de Ré bleken gespecialiseerde vegetariërs te zijn geworden. De aldaar gekleurde IJslanders werden maar zelden gezien op plekken waar schelpjes het dieet vormen.

Inmiddels zijn we bezig om te ontdekken dat zelfs kanoeten, althans op de Banc d'Arguin in Mauretanië, regelmatig hun toevlucht nemen tot het eten van de zetmeelrijke worteltjes van zeegras. Zo ga ik toch van (sommige) planten houden.

Klauwieren

